

Apel političkim strankama povodom 9.decembra-Međunarodnog dana borbe protiv korupcije

Ocena građana Srbije: Korupcija je najizraženija u zdravstvu!

Međunarodni dan borbe protiv korupcije je prilika da se ponovo istakne činjenica da građani Srbije već godinama, u kontinuitetu, ocenjuju da je korupcija najviše prisutna u oblasti zdravstva, i posledično ovoj oceni, najnezadovoljniji su stanjem u ovom bitnom sistemu. ([OVDE](#)), Rasprostranjenost i masovnost ove pojave ukazuje na sistemsku i institucionalnu ukorenjenost što je konsekvencija specifičnih procesa odlučivanja ili krojenja zakona prema zahtevima partikularnih grupa a ne u skladu sa javnim interesom građana. ([PRIMER OVDE](#))

Najčešći, i od građana najviše kritikovan, vid sistemske korupcije je posledica zakonske norme dopunskog rada (čl.60, Zakon o zdravstvenoj zaštiti) kojim se dozvoljava državnom lekaru da istovremeno radi i u privatnom sektoru. Legalizovan konflikt interesa ima teške posledice za pacijente: dopunski rad smanjuje produktivnost državnog sektora i time stvara veštačke liste čekanja na kojima se nalazi i do 70.000 pacijenata. Dijagnostika magnetnom rezonancom, skenerom, odnosno hirurška lečenja kuka, lakta, hernije, katarakte...itd. u savremenoj medicini spadaju u standardizovane procedure, te za masovne zastoje nema opravdanja. Međutim, po logici spojenih sudova, što su duže liste čekanja u državnoj ustanovi, privatna praksa, odnosno privatne laboratorije i klinike, biće punije. Principi na kojima počiva javno zdravstvo – jednakost, pravednost, dostupnost – nisu ostvarivi za veliki broj osiguranika sa malim finansijskim kapacitetom zbog nužnosti dodatnog plaćanja, povrh obaveznog doprinosa. Stvaraju se okolnosti u kojima brojni siromašni pacijenti postaju žrtve pogubnog i društveno neprihvatljivog zdravstvenog darvinizma. Istovremeno, inhibira se razvoj zdravog, konkurentnog privatnog sektora, pošto znatan broj privatnih ustanova parazitira na neproduktivnom državnom zdravstvu preuzimanjem pacijenata preko lekara-konsultanata.

Institucionalna forma korupcije se može konstatovati na primerima gašenja proizvodnje u ustanovama koje su godinama snabdevale zdravstveni sistem ključnim biomedicinskim proizvodima. Institut za transfuziju krvi Srbije (ITKS) je često navođen slučaj. Ova ustanova je decenijama proizvodila iz besplatno dobijene plazme hiljade domaćih dobrovoljnih davalaca krvi ključne i široko korišćene lekove albumin i globulin. Od nedavno, proizvodnje je ukinuta, za uvoz ovih skupih a neophodnih lekova država izdvaja milione evra, dok je sudbina desetina tona krvne plazme plemenitih davalaca, dragocenog i nezamenljivog sirovinog rastvora, nepoznata. Slično stanju u ITKS je i stanje u Institutu za virusologiju, vakcine i serume "Torlak" kao i Pasterovom zavodu u Novom Sadu, nekada poznatom proizvođaču vakcina i seruma protiv besnila.

Osim teških posledica po zdravlje građana, korupcija podstiče rasipanje pa ukupno godišnje izdvajanje za zdravstvo Srbije iznosi oko 11 odsto BDP-a, ili sedam milijardi evra. Visokom potrošnjom daleko nadmašujemo druge postsocijalističke države iako su ključni zdravstveni ishodi (npr. dužina trajanja života ili stopa mortaliteta od kancera) slični ili čak lošiji.

Mora se zaključiti da korupcija u zdravstvu, zbog svojih direktnih posledica po život i zdravlje ljudi spada u najopasniji oblik korupcije pa energično suzbijanje i primerno sankcionisanje ove perversne kriminalne pojave zahteva postojanje jasne političke volje.

Stoga, apelujemo na političke stranke, učesnice na predstojećim parlamentarnim izborima, da hitno upoznaju javnost sa konkretnim predlozima i merama borbe protiv svih vidova korupcije u zdravstvu s obzirom da je ova sociopatološka pojava uzrok dramatičnih i traumatičnih posledica po život i zdravlje za veliki broj građana!